

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
rasiova, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jol'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterue 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 100.

Dumineca, 16 28 Decembre

1879.

Cu 1 Ianuariu st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

GAZETA TRANSILVANIEI.

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei noastre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Decembre st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu renoi de cu vreme, pentru cá diuariulu se li se póta tramite regulatu. De la 1 Ianuariu st. v. incolo diuariulu se va tramite numai acelu domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domni noi abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru esactu, aratandu si post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiescu.

Prețulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiova: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 11 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abonamentulu se primescu si in bilete hipotecare romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiova.

Ajutoriu celor nenorociti prin esundari!

Brasiova, 12/24 Decembre.

Nu numai odata amu descriu in colónele acestei foi trist'a situatiune a poporului tieranu dela noi. Gradulu celu mare de miseria in care se afla sermanii omeni prin tienuturi intregi inse nici nu se póte descrie cu pén'a. Scirile private ce le-amu primitu de candu la lipsele enorme de tóte dilele, la greutatea ernei si la celelalte calamitati s'a mai adausu si furi'a esundarei apelu, nu mai lasa nici o indoieła despre acést'a. Multime de familii au ajunsu pe drumuri, si déca nu le va veni nimenia intru ajutoriu sunt in periculu a peri de frigu si de fómé. Primarii comunelu se voru fi adresatu ingresitu fara exceptiune la guvernul pentru subventiuni, dér' amu aratatu, cá si atunci candu guvernulu ar' veni in ajutoriulu tuturor in egala mesura rezultatulu ar' fi fôrte micu si neinsemnatu. Spre a aliná incatu-va dorerile miseriei infricosiate dintre poporulu tieranu este neaperatu de lipsa cá toti cei ce dispunu de ceva medilóce se intinda nenorocitorulu mana de ajutoriu, cátu mai curendu.

Apelamu la semtiulu de iubire fratiésca si de amaitate alu tuturor Romaniloru, rogandu-i, cá se nu uite, cá sute si mii de familii romane din Transilvai'a si Ungari'a au ajunsu in urm'a esundarei la estrema seracia, ne avendu nici adapostu, unde se 'si place capulu, nici chiaru pana de tóte dilele. Cine se le ajute cine se aline si se usiurea sórtea acelu sermani déca nu fratii si sororile loru de unu sange?

Adresandu-ne la caritatea animelu nobile nu urnamu numai frumosulu esemplu ce ni-lu dá in privint'a acést'a press'a din monarchia si din tóte Europ'a, ci ne implinimu totodata o datoria santa si adócu semtita cátra fratii nostri.

Regretamu fôrte cá inca nu amu primitu de pretutindeni informatiuni detaiate pentru cá se cubscemtu tóta estinderea nenorocitorulu si daunelu cauzate locuitorulu romani prin esundare. Sermanii! Ei in suferintiele loru nu s'au potutu gandi indata la aceea, cá este bine si necesariu cá se se ade cátu mai curendu pretutindeni miser'a loru stare.

Din scirile ce le avemu péna acuma vedemu inse, cá Romanii din Muntii apuseni au suferitu mai multu in urm'a reversarei apelu. Este dér' necesariu cá filantropi'a se se manifeste cu deosebire fácia de acesti'a, si fara intardiere. Munténii, cá unii cari nu au crutiatu nici unu sacrificiu pentru binele natiunei, sunt indreptatiti de a asteptá cá fratii loru se 'si aduca aminte de ei in aceste dile de restriste.

Suntemu convinsi cá apelulu nostru va aflá resunetu in animele tuturor, si cá, incátu nu s'a luatú péna acuma initiativ'a pentru contribui in favorulu celor bantuiti de sórte, se va face neamanatu in tóte partile. Spre a poté corespunde inse iute si in modu satisfacétoriu scopulu, este de lipsa cá se se formeze unulu séu mai multe comitete de barbati de incredere, cari se imparta neamenatu banii, vestmintele, bucatele s. a ce se voru aduná intre familiile celor nenorociti.

Din parte-ne deschidemu in colónele diuarulu nostru o lista de contribui in favórea Romaniloru nenorociti prin esundare si subscriemu:

Editor'a si Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ 25 fl.

Declaramu totodata, cá primimu si vomu publicá cu bucuria si cea mai mica ofranda in bani.

Veniti dér' voi toti cei cu anim'a generósa se damu tributulu nostru de iubire fratiloru loviti de sórte!

Romanii si Sasi in Brasiova.*)

Brasiova 12/24 Decembre 1879.

Aceia dintre cetitorii „Gazetei“, cari voru fi cetindu si jurnalele saso-germane din Transilvania, se voru fi convinsu, cá conlocuitorii nostri sasi adeseori se punu in positiune de a ne dá lectiune, eara „Kronstädter Zeitung“ in Nr. dela 20 l c. luandu ansa dela una din ultimele siedintie ale reprezentantiei comunale, dascalesce pe reprezentantii romani in tóta form'a, imputandu-le, 1) cá cercetéza siedintiele comunale fôrte reu, 2) cá facu din cause private cause nationale, indata ce acele privescu persóne de nationalitate romana.

Nu voiu a cercetá, déca nu erá mai consultu, cá „Kronstädter Zeitung“ se mature mai antaiu inaintea usiei sale, apretiandu purtarea majoritatiei sasesci, care nu stralucesce prin corectitate si dreptate in procederea s'a, nu vomu revelá nici acea intrebare, déca reprezentantii sasi intr'adeveru frecuentéza mai bine siedintiele comunali, ci ne folosimu de ocaziune spre a chiarificá odata pentru totu deuna relatiunile dintre noi si conlocuitorii nostri sasi din Brasiova.

1. Ceeace se atinge de acea imputare, cá reprezentantii romani ar' cercetá reu siedintiele comunale trebe se observezu, cá intre majoritatea si minoritatea unei corporatiuni reprezentative, in cátu privescu frecuentarea siedintieloru, este de a se face deosebire, mai cu séma atunci, candu majoritatea in procederea s'a nu este condusa de spiritulu de dreptate. A cadé totudeuna la votisare, a vedé orice propunere facuta din partea reprezentantiloru romani contra-votata, numai fiindcá este facuta de romani, fara considerare la aceea, déca acea propunere este dreapta séu nedreapta, salutara séu nesalutara, asemenea procedere nu póte incuragiá pe reprezentantii romani la cercetarea siedintieloru comunali, ba n'ar' fi nici o mirare, déca acést'a procedere din partea majoritatiei ar desgustá cu totul pe reprezentantii romani.

Cá ilustratiune la aceste afirmatiuni ne marginimu a aduce numai unu esemplu inse celu mai eclatantu. Inca inainte cu 17 ani efori'a scóleloru romane gr. or. din Brasiova a cerutu, cá comun'a

se-i aviseze unu locu potrivit pentru infintierea unei scóle de gimnastica, asia dupacum daruise si scóleloru protestante. Doispredece ani a remasu acea rugare neresolvata pre langa tóte urgitarile. In fine in anulu 1876 s'a decisu cu majoritate de voturi, cá se se dé scóleloru romane pentru gimnastica loculu comunalu, aflatoru langa biseric'a luterana din Scheiu, esmitandu-se totu deodata o comisiune, care se prepareze documentulu de transmissiune si se ficseze marginele loculu donatu.

Trei ani de dile au trebuitu se treaca, pentru cá acea comisiune in fine se vina si se raporteze. Si inca cum? In locu de a fi ficstatu marginile si de a asterne actulu de transmissiune, dupa cum a fostu insarcinata, acea comisiune vine cu propunerea, cá conclusulu comunalu din anulu 1867 se se caseze si scólele romane se fia respinse cu cererea loru basata atátu pe principiile de dreptu cátu si pe legile esistente, sub cuventu, cá conclusulu din 1867 nu a fostu adusu cu majoritate de voturi a tuturor reprezentantiloru, de si in anulu 1876 comun'a din Brasiova, nu stetea sub legea comunala presenta, ci era organizata pe bas'a unei ordinatiuni ministeriale, in sensulu careia erá suficienta la orice conclusu majoritatea simpla a celoru presenti.

Acestu conclusu nu are lipsa de comentariu. Este de lipsa a constatá, inse cá pe candu reprezentantii romani nu au protestatu cá sasii se primeasca, afara de scóla de gimnastica, locu pentru scóla de fetitie, lemnele preparate, trebuincióse pentru cladire, inchiderea unui locu publicu pe spelele comunei pentru acést'a scóla etc. reprezentantii sasi nu au atátu simtiu de dreptate se dea pentru scólele romanesce unu locu potrivit de gimnastica, de si comun'a la aceasta prestare este obligata prin lege.

Sub asemenea impregiurari nu este nici o mirare, déca reprezentantii romani sunt desgustati si nu au mare dorintia de a participa numai si numai la adunare, pentru a incarcá pe locuitori cu noue impositie si a votá lefi grase pentru amplotatii de cutare coteria sasésca.

In cele dise pana aci s'ar' aflá explicatiunea si pentru acelu casu, déca reprezentantii romani intr'adeveru ar' face din causele particulariloru romani cause nationale deórece „Druck erzeugt Gegen-druck“ séu actiunea provóca reactiune. Ar' fi lucru naturalu cá, deórece majoritatea sasésca a reprezentantiei comunale in tóte agendele sale procede din punctu de vedere eschisivu sasescu, apó si minoritatea se observe asemenea procedere. Cu tóte acestea nu este asia. „Desi dupa usulu parlamentaru majoritatea cá atare ar' trebui se fia mai dreapta, pe candu minoritatiei, cá partii suferinde nu i se póte imputá in aceeași mesura abaterea dela strict'a dreptate, la noi in Brasiova se afla lucrulu tocmai de-a intórsele, adeca minoritatea este mai dreapta decátu majoritatea.

Nu, pentru cá accisarii comunali in Brasiova suntu romani, au imbraciosiatu reprezentantii romani caus'a loru, ci pentru cá ei sunt de parere cá zace in interesulu comunei, cá aceast'a se fia drépta facia cu cetatiani sei, anume facia cu atari cetatiani, cari cá accisari solvescu pe fiecare anu in cass'a comunala peste 80000 fl. v. a. fiindcá ei afla cá este dreptu cá acesti cetatiani, pagubiti, in intreprinderea loru, chiar' prin nedibaci'a organeloru comunali, se fia despagubiti din partea comunei si inca fara procesu, fiindcá reprezentantii romani scia bine câte daune asuferitu comun'a nóstra prin procesele incepute si purtate cu o usiurintia neescusabila. Cu unu cuventu reprezentantii romani si-au tienutu de datorintia de a aperá dreptatea in caus'a accisariloru, togmai asia dupa cum au sustienut'o si in alte cause, cari nu priveau pe romani, anume in caus'a alegeriloru, cauzate de demissionarea primarulu, candu pe aci era se fia preteriti amplotatii cei vechi ai comunei in favórea unoru tineri fara

*) Dandu locu acestui articulu importantu, ne rezervamu a face la elu unele observari. Red.

experientia, veniti eri alaltaeri dela scóla, fara altu meritu, decátu cã se tragu din un'a séu alta dintre familiile apartienetóre de clic'a domitóre iu Brasiovu.

Totu atátu de drepti au fostu representantii romani si in alte cause comunali, cari nu priveau de locu persóne séu interese romanesci. Cum a fostu inse purtarea majoritatiei sasesci?

Se ne aruncamu privirile asuprá Scheiului, suburbu locuitu mai cu séma de romani, si se vedemu manifestarea dreptatiei. Acestu suburbu, care forméza parte integranta a orasiului Brasiovu si astadi in secolulu XIX nu are putiuri, nu are luminatiune, de curatieni'a stradelor, de starea sanitara nimenea nu se ingrijesce, canalurile neregulate sunt sub tóta critic'a si din aceasta cauza averea, sanetatea chiaru si viati'a locuitorilor din Scheiu este amenintata atátu vér'a câtu si érn'a. Starea lucrurilor in Scheiu este mai rea decátu in satele vecine, de-si locuitorii din Scheiu suportu greutatile comunali cá si locuitorii celorlalte parti ale Brasiovului. Este asta dreptate? Cugeta majoritatea sasésca a reprezentantiei comunale, respective asia numitii conducatori, cá va poté infori unu orasiu, a carei una parte este neglesa cu totul? — Inflorirea si buna starea unui orasiu poté progresá numai prin inaintarea armonica a tuturor partiloru lui.

In genere trebuie se marturisimu, cá de vre-o cãtiva ani incóce a intratu unu spiritu nesanetosu in tóte afacerile nóstre comunale. Cãta vreme burgesi'a sasésca si anume reprezentantii comunali au statu sub intieleapt'a conducere a actualului comite suprémú din Sibiu Waechter, se facuse unu bunu inceputu, pentru de a concentrá bun'a intielegere si activitatea tuturor cetatianiloru din Brasiovu spre inaintarea intereselor comunali. Acestu bunu inceputu a disparutu, indata ce acea conducere a ajunsu pe man'a unoru tieneri ne eserti. Acesti ómeni patimasi n'au nici tactulu, nici capacitatea de a conduce si inaintá interesele comunali. In tóte cestiunile acesti siovinisti sasi au in vedere numai interese exclusivu sasesci, pe cari inse le intielegu ren, séu interesele de coteria.

Celu mai eclatantu testimoniu de paupertate si l'au datu cu ocaziunea reorganizarii comunei pe bas'a legi celei noue comunale. Representantii romani consultanduse la olalta au decisu atátu in interesulu servitiului, câtu si in interesulu dreptatiei de a recomanda majoritatiei reprezentantiei, cá între cei 60—70 amplotiati comunali, se aleaga si trei romani.

De órece majoritatea relativa a locuitoriloru din Brasiovu este romana, si deórece amplotiati sasi nu cunoscu limb'a romana si in fine deórece sasi nici nu dispuneau de poteri corespundietóre, Romanii erau in dreptu a spera, cá acestei pretensiuni modeste se va satisface.

Ei, sciti ce respunsu s'a datu romaniloru? Li s'a spusu fara nici o rusine, cá comitetulu de actiune a decisu, cá se nu aleaga nici unu amplotiatu romanu fiindcã voru se constate, cá Brasiovulu este orasiu sasescu!

Eata Tisza in miniatura si caricatura! Eata imparatia sasésca in Brasiovu.

Se nasce intrebarea, déca a fostu tactu politicu, déca a fostu coasultu a lovi in fačia pe aceia, cari sub referintiele presente si fačia de agresiunea de maghiarisare, suntu aliatii loru naturali?

Fost'a tactu politicu de a impinge pe romanii din Brasiovu vréndu in braçiele maghiariloru? Nu s'au ganditu siovinistii sasi, cá romanii din Brasiovu, bruscati din partea sasiloru, nu voru fi dispusi, de a se pune între ciocanu si uacovala? Deci consecinti'a portarei sasiloru n'a potutu s' lip-sésca. Prin participarea romaniloru la alegerile dietali din anulu 1878 s'a constatatú tocmai contrariulu dela aceea, ce au voitu se constateze siovinistii sasi, adeca, cá Brasiovulu nu este orasiu sasescu, deórece sasi dintre doi deputati n'au potutu se aleaga nici unu sasu, cu unu cuventu s'a constatatú in modu oficiosu, cá sasi in Brasiovu nu numai dupa numerulu locuitoriloru dér chiaru si dupa numerulu alegatoriloru suntu in minoritate. Acest'a a fostu unulu dintre rezultatele politice lipsite de tactu ale siovinistiloru sasi, cecece siguru nu s'ar fi intemplatú, déca se urmá purtarea cea intieleapta initiata in Brasiovu de Waechter.

Sub asemenea impregiurari nu potemu prognosticá unu mare bine in trebile nóstre comunali pentru viitoru, si atragemu atentiunea concetatieniloru nostri sasi asuprá acestei calamitati. Sub conducerea presenta siovinistica trebile nóstre comunali nu potú ajunge decátu la ruina morale si materiala.

Candu vorbimu de conducatorii sasi nu intielegemu pe cei oficiosi, ci pe aceia, cari dispunendu de majoritatea comunala facu presiune stricaciósá chiaru asuprá administratiunei.

Noi din partene amu dorí cá in interesulu bunel intielegeri si prin urmare in interesulu binelui comunu celu puçinu primarulu si magistratulu se se emancipeze de influinti'a cea stricaciósá a ómeniloru patimasi si eschisivi, ce conducú astadi din nenorocire destinele acestui orasiu. Aci este reulu, aci se se adopereze „Kronstädter Zeitung“ a indreptá si a svatúf.

Cronic'a evenimentelorú politice.

A scrie pentru serbatorile nascerei Domnului o cronica scandalósá, ce grea este acést'a datoría! Cu aceste cuvinte introduce „Pester Journal“ dela 25. Dec. articolulu seu. Este vorb'a de scandalulu despre care publicamu mai la vale o relatiune mai lunga. In adevéru ce poté fi mai deprimatoriu, ce poté se documenteze mai multu coruptiunea ce domnesce in Ungari'a, decátu cásulu cu institutulu de creditu fonciaru. Asemeni scandale sunt apte de a subminá tóta védi'a si totu creditulu tiei. In privinti'a acést'a dice „P. J.“ in articolulu memoratu:

„Ce se créda strainatatea despre o tíera, in care unu functionariu inaltu alu guvernului trebuie se demisioneze, pentru cá opiniunea publica ilu acusa pentru afaceri suspitióse? Ce se créda despre o tíera, in care fostulu vice-presedinte alu camerei deputatiloru, amiculu cela mai intimu alu ministrului-presedinte, se afla între stigmatizatii dintr'unu processu criminalu? Ce se dica de o tíera, in care unu institutu publicu, a caruia fundare a fostu promovata de cátra Regele si de cátra tóte pãturile societatii, incepéndu de a Archiduce péna la comercianti si care a fost investitu de cátra parlamentu cu privilegie extraordinare, se redica intr' unu modu incátu inca inainte de a se infintia trebuie se intervina politiea si procurorulu? Ce se créda despre o tíera, a careia ministru-presedinte nici atunci nu vede o cauza de ajunsu spre a interveni, candu deja unu membru alu comitetului respectivu figuréza cá fugariu, pe care politia séu cá nu 'lu poté prinde, séu cá nu vrea se 'lu prinda? In adevéru, tóte le poté crede strainatatea despre noi, numai ceva bunu nu numai aceea nu, ce ar' poté se in-sufle incredere in noi, numai aceea nu, ce ar' poté se fia onoratoriu pentru Ungari'a.“

In Austri'a sunt acuma la ordinea dilei memorandele Cehiloru, cari, cumu scim, au fost asternute Imperatului. Diuarele vienese publica aceste memorande in estenso, noi amu adusu nu de multu unu micu estrasu din ele si indata ce ne va concede spatiulu le vomu reproduce intregi. Organulu progressistu „Deutsche Ztg.“ vorbindu despre pretensiunile memorandeloru cehice, dise, cá in form'a in care au fost puse nu le poté primi dér' cá e gat'a a primi unele postulate, inse numai sub conditiunea, déca Cehii voru fi doveditu cá sunt gat'a a regulá impreuna cu Germanii cestiunile politice si inainte de tóte cele economice ale imperiului. La acést'a raspunde „Pokrok“ din Prag'a cá si Cehii si-ar' poté schimbá parerea asuprá partidei Nemtiloru progressisti, „déca ar' dovedi celu puçinu printr'unu faptu, cá in adevéru este insufletita de acelu spiritu, care se pare cá-lu contine articulu ultimú din „Deutsche Ztg.“ Este o caracteristica a timpului déca între pressa germana si ceha domnesce astadi unu tonu atátu de conciliantú si moderatu. Eiu poté se aduca numai fructe bune.

Dela Nisiu din Serbi'a se anuntia cá comitetulu Adunarei deputatiloru (Scupcinei) a hotaritu in unanimitate cá diuarele si cartile voru circulá in tóta Serbi'a cu scutire de tacs'a portului. Mesur'a acést'a le face onóre Serbiloru.

Din Constantinopolu se anuntia cá unu preotu musulmanu traducéndu Bibli'a in limb'a turcésca a fost condamnatu la mórte. Sir Layard ambasadorulu Angliei a trimisu indata Pórtei ó nota in care declara cá isi va cere pas-pórtele déca in termenú de trei dile preotulu condamnatu nu va fi pusu in libertate.

Totodata se anuntia cá Sir Layard cere din nou cu urgentia dela Pórta cá se realizeze reformele promise si se desfiintieze sclavia.

Despre lupt'a între Muntenegrii si Arnauti, care a fost introdusa la 4 Dec. prin aceea, cá Arnautii au atacatu strajile muntenegrine, i se scrie „Cor. pol.“ din Cetinie, cá Muntenegrii la inceputu se tieueu numai in

defensiva, deórece aveau ordinu a evitá provocarea vr'unui conflictu armatu. Védiendu inse cá Arnautii reinoiescu ataculu cu poteri indoite, Muntenegrii au trebuitu se intre in lupta, si aceasta o facu atátu de impetuosu si vigurosú cumu nu s'a mai pomenitu in resbelele muntenegrine. Cu iataganele in mana se aruncara mai antaiu doue bataliône ale Cuciloru asuprá Arnautiloru, omorindu o multime din ei. Dupa acést'a se aruncara asianumitii Muracani asuprá Arnautiloru, cari numai poteau resiste unui atacu atátu de impetuosu. Ei voira a se scapá prin fuga, dér' puçini au scapatu cu viati'a, cáci se scie, cá Muntenegrii sunt virtuosii in urmarirea contrariului. Perderile Arnautiloru se pretiescu la 1000 morti. Muntenegrii avura 85 morti si vreo 100 raniti. Immediatu dupa acést'a invingere stralucita avú locu serbarea ordinului S. George in Cetinie.

Esundarile si miseri'a.

Locuitorii romani din Transilvani'a, cu deosebire Muntenii, au suferitu cumplitu in urm'a reversariloru in dilele prime ale lunei curente. Nu ve poteti inchipui — ne scrie unulu din cetatienii nostri — cáta miseria domnesce astadi între bravii nostri Munteni. Ei, cari odinióra erau invidiatii pentru aurulu celu multu celu cástigau din minele stravechi ale Transilvaniei, au seracitu într'unu modu inspaimantatoriu. Venele de aurú au secatu si cu ele si venitul principalu alu Munteniloru. Urmarile totusiu nu ar' fi fostu nici pe departe atátu de triste, déca anii ultimi n'ar' fi fostu si in privinti'a economiei campului si a vitelorú atátu de rei. Economiile cele mici, din cari bietulu omu isi mai potea acoperi trebuintiele traiului si-i mai remané si cevási pentru esecutoru, sunt consumate, bucatele scumpe focu, iu urm'a secetei, si la aceste s'au mai adausu acuma si daunele imense causate prin esirea apelorú infuriate. Zlatu'a, Campeni, Abrudulu si satele din giuru au fostu cu deseversire inundate. Valurile furióse au spartu gauri colossale in pamentu si au ruptu cu sine totu ce li se impotrivea. Casele si edificiele economice au fostu stricate cea mai mare parte si nu se mai cónosce nici urm'a drumuriloru. Ve poteti inchipui cátu chinu si amaru a venitu pe capulu sermaniloru Munteni. Triste vremuri amu ajunsu!

O corespondintia a „Tel. Rom.“ din Abcudá descriindu esundarea apelorú dice între altele:

„La 20 si 21 Novembre st. v. aveamu o zapada mai mare de 2—3 urme, si unu geru de 16 graduri, si ce se vedi, in 22 séra pe la 4 óre incepu o plóia, care durá mai bine de 24 óre neinteruptu si in asia tórenti, incátu nóptea spre 23 Novembre incepu esundarea mai antaiu prin comun'a Bucium, apoi pe la mediulu noptiei ajungendu und'a prin Abrudu, locuitorii de pe lóngu apa erau in celu mai mare periculu, déca nu li se dá signalulu prin tregerea clopotelorú, spre a se feri din calea potopului de apa, totusi unii abia scapara pe ferastrii, si prin podurile caselorú. Necontenindu-se plóia spre 23 Novembre esundarea crescu la o marime ne mai pomenita, si ne mai vediuta péna aci. Sermanii locuitori de pe langa apa, abia scapara cu viati'a, prapadindu-se in undele apei totu ce aveau prin casa, prin curte s. c. l.“

Daun'a este fórté mare atátu in Abrudu, cátu si in comun'a Bucium, cáci ap'a turbata le-a manatu si petriile farmite de pe la steampuri, a ruptu tóte gradinile, si feuatiele de prin giurulu apei, si a nimicitu drumulu astfeliu, incátu astadi numai pe josú poté omulu caletori prin comun'a Buciumulu.

Abrudulu si comunele din giuru tóte asemenea au patimitu, trósiele frumóse din giurulu valii Abrudului si Cercutiei, astadi tóte sunt noroite, si sapate de ap'a turbata, asia incátu daun'a din comunele muntene se poté calcula la mai multu dieci de mii de floreni. Tóta comunicatiunea fuse deodata intrerupta in tóte partile nemoremanendu aici unu podu preste apele vehementele asia incátu si post'a s'a sistatu pe câte-va dile, si dupa aceea numai calare potea se se misce dela unu locu la altulu. Mare dauna a causatu si Ampoiulu care deriva din dealulu mare, si trecu prin Valea-dosului, n'a lasatu macaru unu petecu de locu, séu gradina din apropiare nefaricãte, apoi drumulu ruinatu totalmente, asia incátu comunicatiunea de carutie cu anevoe se va face in urma aceasta, neputendu-se repará. Nu mai putimú inspaimantatoriu a fostu si Ariesiulu prin Campeni si comunele invecinate, causandu multa dauna si duplicandu miseri'a la bietii ómeni. Inca doue óre

de ploia, numai si atunci era in adeveru potopu de apa, si totulu prapaditu.

Faşa de atata nenorocire si miseria este o adevărată mangaiere pentru noi, candu vedemu, că fratii nostri din Romani'a miscati de sörtea sermanului nostru tieranu au luat maritimós'a inițiativa de a dá representatiuni, concerte s. a. si a face colecte in favórea Romanilor loviti de sörte din Transilvani'a.

Cu multa bucuria amu cetitu in „Romanulu“ unu caldurosu si marimosu a pelu pentru ajutorarea Romanilor ardeleni, cari au suferitu prin esundarea apelor. Acestu apelu, dupa ce constata faptul reversarei riurilor in Transilvani'a si Ungari'a, dice urmatórele:

„Nefericiti locuitori, redusi la sapa de lemnu din causa rele'oru recolte, totu mai aveau patru pareti sub unu acoperisu in care se adapostiau de intemperiile elementelor; déru crud'a sörte nu voi se le lasa nici acésta fovóre. Acum, in vreme de iérna, bietii locuitori din Ardélu fura isgoniti din locasurile lor de valurile furiose care se napustira asupra lor, surpandu-le casele, luandu cu ele pugienele provisiuni de iérna care si-le agonisiera cu multa truda intr'unu timpu indelungatu de munca, inecandu-le vitele si smulgédu de la sinulu inameleloru pe miclele fiintie nevinovate.“

„De sicuru guvernulu ungaru va veni in ajutorulu acestoru nefericiti, precum s'a grabitu a ajutá pe Seghedineni intr'unu casu analogu. De sicuru se voru deschide si pentru ei, sermanii, colecte si Romani cu dare de mana din Ardélu precum si celelalte nationalitati nu voru lipsi de a aduce obolulu lor, precum n'au lipsitu de a 'lu dá cu tóta anima pentru nefericiti de la Seghedinu. Déru óre noi se nu facemu nimicu?“

„De doue ori durerósa trebuie se fia pentru noi nefericirea inundatiloru din Ardélu. Mai antaiu pentru că ei suntu ómeni si alu douilea pentru că suntu Romani. Este o datoria sacra pentru noi că se venimu, fia-care cu ce póte, in ajutorulu nenorocitiiloru nostri frati de peste Carpati! Ceea ce amu facutu pentru altii, trebuie se facemu si pentru fratii nostri de sange!“

„Apelamu deci la generositatea tuturor Romanilor, care s'a manifestatu in atatea renduri, apelamu mai alesu la generositatea femeiloru romane, atatu de bune si de milóse, si rugamu pe toti in numele umanitatii se deschida colecte, se formeze comitete de bine-facere, se organizeze represintatiuni, se faca totu ce le va sta prin putintia si se adune ofrande pentru inundatii din Ardélu. Femei romane! aduceți-ve aminte, că in timpulu resbelului pentru independintia surorile vóstre de peste Carpati au avutu se lupte cu totu felulu de greutati numai in scopulu de a ajutá pe raniti romani! Formati si voi comitete si platiti acésta datoria sacra! Diecimi de mii de nefericiti astépta ajutoru; se ne grabimu a le întinde man'a caritabila!“

Celu d'antaiu a respunsu la acestu apelu cunoscutulu si simpaticulu artistu d. Ionescu aranjandu o representatiune in folosulu inundatiloru ardeleni, despre care vorbimu mai josu.

Le multiamimu din tóta anim'a confratiloru nostri dela „Romanulu“ si dela celelalte diuare romane, cari au imbraşosiatu cu at't'a caldura causa nefericitiiloru inundati din Ardélu!

„Scandalulu celu mai colsalu.“

Cu acést'a expresiune aparú in Nrul 341 din 13 Decembre 1879 a diuarului „Egyetertés“ din Budapest'a; mararea evenimentelor referitórie la „institutulu de creditu vechiu alu posesoriloru mici“, si la „institutulu de creditu nou regnicolaru.“

„Casulu este urmatoriulu:“

„Aici in Budapest'a a esistatu de mai multi ani unu institutu de creditu a posesoriloru mici. Presedintele acestui institutu a fostu contele Festetich; al; éra directorulu Végh Ignác, cu numele originalu Lusig, mai tardiu Vig, căci numele de Vigh elu numai ilu surpéza. Acestu omu sub numele diferite memoratu, pentr insielatiuni, defraudari, si falsificari de documinte la tribuialulu de Alb'aregala a fostu trasu in investigatiuni crimiale si arestatu. Elu candu singuru, candu cu tatalu seu Lustig, astadi mortu, a statu pentru insielatiuni sub cercári crimiale inaintea fostului tribuialu din Vesprimu. Végh Ignác directorulu institutului mai de multi ani duce o viața suspiciósa, de admiratu. fatia cu averea s'a, si fatia cu institutu lu a facutu spesari incompatibile. Elu si-a tñutu trei locuintie, una in „Hungari'a“, una in strada Lumei noua, si una in localitatea institutului. Afacerile ai au fostu impinse pe căli obscure, căci pe langa afacerile institutului elu nu si-a curmatu speculatiunile.“

Avemu cunoscintia despre 'o procedura fórte compromitiatóre prin care elu cu o astutie necualificabila si dibace a starutu a insielá si pe unii dintre cei mai de onóre membri ai Camerei, in o astfelu de procedura s'a incurcatu densulu fórte. Membrii directoriului afara de altii au fostu: Tisza Laszlo deputatu, fratele lui Tisza Kálman; Nagy György deputatu; cu acést'a asociatiune afara de altii au mai statu in relatiuni strinse Várady Gábor, Apáthy Istvan, P. Szatmary Karoly, si mai multi deputati din Camera, si membri ai partiei liberale. Végh Ignác intre densii nu numai că s'a sustienutu, dér' si-a castigatu auctoritate, pentru că presedintele, care este afnulu lui Szapáry ministru de finantie, Tisza Laszlo, si ceilalti au doveditu incredere distinsa cătra densulu.

Mai vértosu acesti domni au statu in fruntea miscarei a carei scopu a fostu de a realiza institutu de creditu regnicolaru, si a midiloci ajutoriulu statului pentru elu. Stáruinti'a directoriului a fostu deodata si aceea, că institutu vechiu, care pentru speculatiuni a devenitu la renume reu — se se contopésca in celu nou, că asia afacerile cele patate netedinduse nu vina cumva tréb'a la concursu, bancrotare, si la alte revelatiuni.

A fostu lucru cunoscutu, că capitalulu fundamentalu de 300000 fl. a institutului vechiu l'au imprumutatu reprezentantii directoratului, si inca, dupa cum afirma positivu „P. Hirlap“, de acolo au imprumutatu com. Festetich Pal 150000 fl. Tisza Lászlo 40000 fl. Nagy György, Várady Gábor, Apáthy István, P. Szatmary Károly, si altii mai de parte. Apoi afara de acésta in portofoliulu institutului se mai aflau inca totdeuna cambii, (politie) asia numite cambii de cavaleru, in sum'a de 30—40000 fl., cari aveau mica valóre.

Increderea cătra Végh Ignác se datéza si de acolo, că densulu la honorarea si protestarea cambiloru a fostu discretionalu. Inainte de asta, camu cu unu anu, candu pentru institutu nou s'a inceputu colectarea de bani, si candu insusi Archiducele Iosifu a inițiatu ajutoriulu cu 1500 fl. manipuliunea baniloru éra au rapitu asta Societate sedusa, si mai alesu pe directorulu Végh Ignác. Candu s'a votatu legea despre infiintierea institutului regnicolaru — Tarnóczy Gustáv, Galgoczy, si Kraus s'au esmisu, că se censureze cass'a, archivuulu, inventariulu si socotelile. Acestia in puterea acreditarei facéndusi datorinti'a, rezultatulu se vede din raportulu comunicatu alu lui Tarnóczy G. Cass'a dupa acestu raportu s'a aflatu in starea urmatóre:

Carte principala (maiestru) despre fundatiuni, despre folosirea baniloru, si despre spese nu s'a aflatu de feliu. S'a aflatu numai o lista de registru scrisa de insusi Végh Ignác, acésta lista a statu din mai multe cóle necosuta plina de corectiuni, si stergeri. Dupa acésta lista dela nr. 1—1351 au incursu 185,120 fl., pre candu Végh Ignác intr'o siediintia de mai inainte a fostu recunoscutu oficiosu, că sum'a incursa a fostu de 300,000 fl. Din sumele defraudate, dupa cumu péna aci s'au scrutatu, n'au fostu introdusi in lista 15000 fl. ai Archiducelui Iosifu, 5000 fl. ai Cont. G. Karacsonyi, si cu aceste sume Vegh Ignác au recunoscutu, că o suma de 41.357 fl. a institutului vechiu s'au spesatu si strecuratu; éra pentru serutarea celorlalte sume de 70—80,000 fl. acuma curge investigatiunea pe sub mana, si nu cu intrevinerea judecatoriei. Archivulu s'au aflatu in disordinea cea mai mare; o parte din documentele fundationale, si alte acte de importantia s'au aflatu aruncate pe sub scriuiri, si mese. Protocóle de importantia instructiuni si raporturi cu totulu au lipsitu. Inventariulu in aceeasi disordine, că archivuulu. Obiectele inventariului ne introduse in nici o lista. Végh Ignác a facutu ceva socotéla despre obiectele inventate in valóre de 38,071 fl. pre candu cele ce s'au aflatu in realitate abia au o valóre de 3540 fl. In urma comisiunea despre ratiociniu — incātu acestoru nu s'au aflatu, n'a fostu in positiune a raportá nimica. Déra a descoperitu indicii colosale de natura criminala.

Végh Ignác in timpu de nópte a amblatu in localitatea institutului, unde a lucratu cu intimii lui secreti. Resultatulu siediintiei din 30 Augustu a disparutu, pentru că mare parte a voturilor este falsu; s'au descoperitu litere fundationale, in cari atatu numele fundatorului, cătu si numele martoriloru suntu false. Astfelu de litere s'au aflatu cu sutele. Cutare Rutlány János a depusu o fundaiiune de 1000 fl. dér' n'a solvit unu cruceriu si totusi a despusu cu 20 de voturi, ba a si votatu. In literele lui fundationale edate in 29 Aug. 1879 de Végh Ignác figuréza, că martoru, pre candu acel'a cu 5 luni mai inainte a fostu moritu.“

Acestu scandalu, dupa cumu amu spusu si in frunte s'a produsu prin foile maghiare, si noi de acolo l'amu tradusu din cuventu in cuventu. Déca noi amu scrie in stilulu foiloru maghiare (opositiunale), dieu nu sciu ce amu mai pati

De câteva dile incóce cetimu totu in foile maghiare, că tóta causa este transpusa la judecatori'a incuisionala pentru cercetare criminala. Acuma ne facédu comentariu mai largu ne luamu permissiunea a combiná — cătu de molesta va poté fi si positiunea judecatoriei. Asia péna va veni timpulu, candu vomu avé si noi favorulu a vedé re-

sultatulu cercetarei, se asteptamu si se tacemu, căci datoriinta nóstr'a este a tacé, a solvi impositele cele grele regulatu si a suferi mai departe desconsiderarea pe totu terenulu vietiei publice politice.

Beiusiu, 22 Dec. 1879.

B.

(Associatiunea Romaniloru pentru spriginirea invetiaceiloru si Sodalliloru romani meseriasi. Va tiené a duna rea s'a generala in a dou'a di a serbarei Nascerii Domnului. Insusu Cristosu: Mercuri 26 Decembre 1879 (7 Ian. 1880) in sal'a de desemnu a Gimnasiului románu la 3 óre d. pr. Agendele voru fi:

- Raportulu Comitetalu;
- Raportulu despre starea cassei;
- Alegerea comisiunei pentru revisiunea rapórtelor;
- Alegerea comisiunei pentru inscrierea membriloru noi;
- Propunerea Comitetalu pentru prosperarea Associatiunei si pentru fructificarea fondului;
- Alegerea membriloru in comitetu pe timpulu de 3 ani viitori;
- Budgetulu pe a 1880 si ficarea sumeloru ajutóreloru din art. 4 din statutu.

Dnii membrii si toti, cari dorescu a se formá clas'a de midiolocu la Romani, sunt rogati a luá parte la adunarea generale.

Din siediintia comitetului in 29 Novembre 1879 tienuta.

Bartolomeiu Baiulescu m. p.
presiedinte.

Dr. Ioanu Bozocanu m. pr.
secretariu.

(Rogare) pentru vestminte portate necesarie copiiloru romani seraci dela meserii. Indurarea cătra cei lipsiti 'si are resplat'a s'a mai vértosu atunci, candu gerulu e greu, atunci trupurile góle sunt espuse perirei.

Apelezu earasi in ajunulu acestoru Sf. Serbari ale Domnului Christosu la indurarea familiiloru maritimóse; la datin'a cea nobila religionara a Romaniloru, care este: că la serbarile cele mai insemnate se faca pe celu golu si pre celn flamendu se se bucare; se darniéscu vestminte vechi pentru copii romani seraci dela meserii.

In anii trecuti fiindu rogarea mea audita au fostu dieci de copii seraci ajutati cu vestminte. Numerulu acestoru copii este si mai mare, deci facu si in acestu anu urmatórea rogare: Vestmintele portate barbatesci de ori ce marime, cari nu se folosescu se faca bine a se trimite scrisisnulu pentru a dispune se se intocmésca si apoi ale imparti copiiloru romani dela meserii de Sf. Serbatori.

Brasiovu, 10/22 Decembre 1879.

B. Baiulescu
pres. Assoc. de meserii.

Societatea „Transilvania.“

Acést'a societate s'a infiintiatu in decursulu lunei Iunii 1867. Statutele sale au fostu votate definitivu la 30 Iunii, acelasu anu. Ele s'au recunoscutu prin decretulu domnescu cu Nr. 1810 din 3 Decembre 1867, publicatu prin Monitorulu Oficialu Nr. 277 din acelasu anu.

Scopulu ei este: stringerea legamintelor de fratria in junimea studiósa diu tóte partile Romaniei, venindu in ajutorulu studentiloru romani din Transilvani'a si partile ei lipsiti de midilóce. Numerulu acestora este destulu de mare, căci Romani de peste Carpati nu beneficiéza de la Statulu din care facu parte, si ale carui sarcini suntu nevoiti a le suportá, nici macaru de o centesima pentru desvoltarea loru intelectuala.

Ea a fostu imbratisata la inceputu de toti Romani iubitori de cultura nationala din tóte partile fara distinctiune de partide si stare; asia in cătu, astadi posedu unu capitalu de peste 131 mii lei noui, care s'a potutu forma numai prin contributiuni generóse.

Din procentele capitalulu seu societatea a intretienutu deja in strainatate pe la diferite Universitati, 8 studenti, dandu-le burse anuale intre 1500 si 2350 lei, afara de tassele de inscriptiuni si alte spese marunte.

A datu si 7 ajutóre de la 300 péna la 1200 lei o data pentru totu-d'auna la juni aflati pe la diferite Universitati in strainatate.

Actualmente intertine in strainatate doi studenti cu burse de câte 1500 lei pe anu. Pe lénge acestia are aplicati la diferite meserii 44 elevi.

Societatea ar' dorí se dé o intindere mai mare acestei misiuni sacre si se intertiena unu numeru mai mare de studenti si elevi; — inse, pe de o parte midilócele-i suntu restrinse, ér' pe de alta vede cu parere de reu, că zelulu celu viu, care s'a aretatu la inceputu, s'a cam recitu intr'unii din domni membri inscristi.

Comitetul de administratiune crede de a asi'a datorita a aduce acest'a la cunoscint'a tuturor domnilor membri si a 'i ruga se de din nou ascultare nobilelor sentimente, care produsera asia de frumoase fructe la inceputu si totu de o data a face unu caldurosu apelu la toti Romanii iubitori de cultura nationala, se bine-voiesca a veni in ajutorulu acestei societati, care are unu scopu eminentu nationalu.

Din siedint'a comitetului societati Transilvani'a.

Buc. 11 Marte, 1879.

Presiedinte: A. Treb. Laurianu.

Diverse.

(Avansementu.) Au mai inaintatu urmatorii voluntari Romani la rangulu de sublocotenu in reserva: Illarion Onciulu dela alu 5 batal. de venatori la alu 51 regim. de infanteria; Ladislau Dumbrava dela alu 51 batal. de venatori in alu 43; Alesandru Popu dela alu 63 batalionu de ven. la alu 43; Constantinu Popu dela alu 2 la alu 50; Corneliu Romanu dela alu 23 bat. de ven. la alu 64. In trup'a de venatori; Leonu Popescu la alu 28 bat. de venatori. Corneliu Brandusianu s'a numitu cadetu in reserva dela alu 41 la reg. 51

[Representatiunea in folosulu inundatiloru din Transilvani'a.] Cetimu in „Romanulu“: „Representatiunea de a-sera dela teatrulu „Dacia“, data in folosulu inundatiloru din Transilvani'a, a avutu unu succesu mai presusu de tote asteptarile. Sa'a teatrului a fostu in adeveru inundata de publicu, care era atatu de numerosu, in catu parte din elu a trebuitu se se reverse pe stradele Capitalei — adeca multi, forte multi au trebuitu se se intorca cu parere de reu de la cassa teatrului, ne mai gasindu locu. Nu numai tote lojile si tote stalurile erau ocupate, deru inca multime de persone fusera bune bucurose a plati intrarea deplina numai se aiba dreptulu de a asista si ele in picioru intr'unu coltisoru, fara a mai vorbi de suplementulu de scaune ce se adusesse in sala. Astu-feliu der', judecandu dupe numerulu publiculu care a asistatu la represintatiunea de a-sera, trebuie se conchidemu ca ea a datu unu bunu castigu in folosulu inundatiloru din Transilvani'a. Indata ce vomu ave date positive vomu publicá resultatulu acestei represintatiuni. Cu acesta ocasiune trebuie se constatamu ca simpaticulu nostru artistu, d. Ionescu, 'si-a castigatu, prin acestu faptu, noui titluri la recunoscint'a Romaniloru, caci si de asta data, ca si in alte renduri, elu fu celu d'antau care premerse cu esemplulu. Se speramu ca elu nu va remane isolatu, adeca fara imitatori. D. Mocanu cu elevii d-sale asemenea merita lauda si multiamirile nostre, caci n'a lipsitu a'si dá cu tota anim'a bine-voitorulu concursu, dupa cum totu dea-una a facutu in asemeni ocazioni.“

[Academi'a romana] a tenuity Vineri in 7/19 Decembre siedint'a publica, ce se anuntiasse. Ea a fostu forte interessanta. D. Hasdeu a vorbitu despre canteculu „Serman'a turturica“ la Romani in comparatiune cu acelasu cantecu la Italiani si la Francesi, si d. Urechia despre Chartele geografice vechi asupra Romaniei.

[Diuarele Parisiane.] „Independance Belge“ a primitu dela corespondentulu seu parisianu comunicari statistice forte interessante despre editiunile diuareloru din Paris. In urm'a acestoru descoperiri s'au tiparitu in lun'a trecuta pe fiecare di: din „Rapel“ 70,000 esemplare „Figaro“ 64,000. „France“ 40,600. „Paix“ 40,000, „Temps“ 22,000, „National“ 17,000, „Liberté“ 17,000, „Marseillaise“ 17,000, „XIX Siécle“ 14,000, „Republique Française“ 11,000, „Journal des „Debats“ 8000, „Voltaire“ 8000, „Univers“ 7000 „Gaulois“, „Pays“ si „Patrie“ sub 6000, „Petit Journal“ 565,000, „Petit Republic“ 181,000, „Lanterne“ 137,000 „Petit Monteur“ 100,000, „Petit National“ 60,000, „Nouveau Journal“ 45,000 „Petit Parisien“ 40,000, „Petit Presse“ 32,000. „C. B.“

(Unu esemplu de imitatu.) Sub acestu titlu publica diuarulu „Romanulu“ urmatorea scrisore ce a primit'o dela eminentulu barbatu d. generalu Adrianu din Paris: „Amu vedintu cu bucuria in pretiosulu domniei-vostre diuaru atatu apelulu patrioticu ce faceti d-vostre si onor. nostru amicu d. Dumitru Bratianu, in favorea instituirii Societati Macedo-Romana, precumu si fericitul resultatulu alu d-loru initiatori, cari au reusitu a constitui acesta eminentu patriotica si binefacetore societate, care va contribu multu la respan-

direa luminei si a instructiunei in poporatiunea romana din Peninsula Balcanica. Acesta institutiune fiindu in acordu cu principiulu, ca Romanii din Romani'a libera trebuie se ajute totdeauna, pe catu voru poté, pe connationalii loru din celelalte tieri, fia macaru numai in privint'a desvoltarei loru intelectuale si morale, me asociez din tota anim'a la dens'a, si ve rogu, se binevoiti a face se fiu si eu inserisu in numerulu membriloru ei fundatori, cu sum'a de uoa miia cincidieci lei noi (1050), pe care o voiu transmite Comitetulu respectivu la inceputulu lunei viitoare. Primiti s. c. l. Generalu G. Adrianu.“

(O noua proclamatiune nihilista.) Diuarulu „Danube“ din Vien'a publica testulu unei proclamatiuni revolutiunari datate dela 22 Nov. a. c., din care estragemu urmatorele: „Dela comitetulu esecutivu. — La 19 l. c. pe lini'a Moscow'a si Kursi, prin ordinulu comitetului esecutivu, s'a atentatu la viet'a lui Alesandru II, prin mediuloculu unei mine. Atentatulu n'a isbutitu. Nu potemu face cunoscute pentru acum causele, cari l'au facutu se nu isbutesca. Suntemu convinsi, ca agentii nostri si partid'a nostra nu se voru descu-ragiá de acesta neisbutire, der' ca din contra se voru folosi de esperiint'a facuta, de lectiunea de prudentia ce li se da (?) si in acelasu timpu voru dobandi o convictiune mai ardent'a a propriei loru poteri si a possibilitatii succesului finalu. Facendu apelu la toti Russii onesti, cari aprecieza libertatea pentru cari voint'a si interesele nationale sunt sacrate le aretamu din nou pe Alesandru alu II-lea, ca personificarea despotismulu celui mai despretiuitu si a totu ce mai e lasiu.

„Domni'a lui Alexandru II-lea dela inceputu p'na la fine este o minciuna, ea a aparatu prin tote mediulocelu pe acei, cari jefuiescu si oprima poporulu, si in acelasu timpu a esterminat sistematicu pe toti acei, cari sunt onesti si devotati natiunii. Nu e satu, care se nu fi datu martirii sei; au fostu deportati, pentru ca au aparutu interesele comunale si au protestatu in contra administratiunii. Clasele inteligente au avute cu miile se tarascu in siruri nesfersite p'na la ocnel Siberiei si acest'a numai pentrucá au servitu caus'a poporulu si a libertatii si pentru ca au pretinsu unu nivelu mai inaltu de civilizare. Alesandru alu II-lea este usurpatorulu dreptulu natiunii, principalulu sustinetoru alu reactiunii si primulu autoru alu asasinatelu juditiare. Cincispre-diece esecutiuni apesa asupra consciintei sale. Sute de nenorociti striga resbunare. Merita mortea, der' nu este singurulu demnu de acesta pedepsa. Scopulu nostru este bun'a stare a natiunii. Dorint'a nostra e a emancipa poporulu si de a'lu face stapanu pe destinele sale. Deca Alesandru II voiesce se recunosca catu de grozava e nenorocirea ce o impune Russiei, catu de nedrepta si criminale e o-pressiunea ce'i face si deca renuntia la autoritatea s'a pentru a o dá unei adunari liberu aiese prin sufragiulu universalu si primindu instructiuni dela alegetorii ei, numai atunci vomu lasa pe Alesandru alu II-lea in pace, si 'i vomu ertá tote nedreptatile sale. Pen'atunci, o lupta, o lupta neimpacata p'na candu va curge in noi o picatura de sange si p'na candu asupra ruineloru despotismulu va falfai stindardulu libertatii nationale, si p'na candu voint'a nationala va deveni legea Russiei. Facemu apelu la toti cetatiani Russi, ca se ne sustiena ia acesta lupta. Nu e lucru usioru a suportá tota greutatea fortieloru guvernului. Avemu trebuintia de spriginulu tuturoru pentru a resturna despotismulu si a redá poporulu drepturile si autoritatea s'a.

[Zapad'a in Itali'a si in Françia.] Dupa cumu se anuntia din Itali'a, acolo cade mereu zapada. In Neapole a ninsu trei zile neinteruptu si tote trenurile au suferitu intreruperi; la Beneventu unu trenu s'a opritu din caus'a zapedii, ne mai potendu-se miscá din locu. In Rom'a dela 2 Decembre incóce nu mai cade zapada, der' pentru aceea domnesce unu geru neinteruptu. In Veneti'a lagunele incepu a capeta preste totu o coja de ghiatia, ceea ce dela 1864 nu s'a mai intemplatu. In Milanu au inghetiatu mai multi ómeni; in Florenti'a a inghetiatu o sentinela. Pe multe campuri in Itali'a de nordu si de midilocu zapad'a are o grosime de 40 centrimetri. Suferintiele poporatiunei in Itali'a trebuie se fia cu atatu mai mari, cu catu nu e dedata si nu era pregatita pentru asemenea érna grea, si apoi se nu uitamu ca locuintiele in Itali'a sunt podite cu pétra — Asemenea are se suferi si poporatiunea din Françia de frigu si de zapada. S'a facutu socotéla ca in Paris a caditu atata zapadu incatu luandu-se gro-

simea ei cu 50 de centimetre termenu de mediu-locu ea face in totalu 7 milione metri cubici si ar fi recerutu 21 milione franci spre a fi curatita tota. Municipalitatea a votatu pentru deschiderea comunicatiuniloru pe strade 500,000 franci. Si serbarea data in folosulu inundatiloru din Murcia a trebuitu se se amane p'na la 18 Dec. din caus'a gerului si a zapadii.

Locanda nationala!

Am onore a anuntia onoratulu publicu romanu, ca de curendu am deschis o restauratiune (locanda) „La Sten'a Romaniei“ in Uliti'a négra Nr. 338 (casele d-lui Iuga) unde voiu servi cu mancari nationale si cu beutura buna atatu vinu, de diferite cualitati, catu si bere de Steinbruck in butelii, promptu si cu pretiuri forte moderate.

Rogandu-me pentru binevoitoriulu concursu alu onoratulu publicu romanu din locu si din giuru me recomand.

Cu distinsa stima

1—3

Elen'a I. Capatina.

INDUSTRIA NATIONALA!

Depositoriu de incaltiaminte fabricatu propriu si strainu, palarii si siepci de stoffe, astrahanu si mielu etc. cu pretiuri forte scadiute si eftine, alu lui

IOANU SABADEANU

Brasiovu, strad'a caldarariloru Nr. 493.

Pentru barbati dela fl. 4.50 in susu parec'ia
„dame „ „ 3.50 „ „ „
„copii „ „ 1.50 „ „ „

Pentru voiagiulu clisme si siosioni de piala (Filz) si pantofi de casa etc. Depositu mare dela v. a. fl. 1.50 in susu

Siepci pentru barbati dela fl. 1.50 in susu.
„ „ copii „ „ —.60 „ „

Forte de recomandat pentru conservarea si in frumsetiarea incaltiamintelu, hamuriloru si a ori si ce felu de obiecte de piele oleulu asianumitu: „Leder-Appretur, Leder-Oel alu lui R. Esser din Berlin cu pretiulu de 40 cr. unu flaconu si Dégras cuth'a a 25 cr.

Alifa universalu pentru sigur'a vindecare de ochiuri de gaina (bataturi) si degeraturi cuth'a cu 30 cr.

Toti Domnii profesori, invetiatori si studenti au pe langa aceste pretiuri scadiute inca unu rabatu de 10% cumperandu cu bani gata.

Pentru Domnii musterii din afara se potu espeda p'na la 5 chilo cu 33 cr. prin posta. — Incaltiaminte nepotrivite seu neconvenabile se primescu indereptu spre schimbare deca voru fi francate. 3—10

Subsemnatiu facu prin acest'a cunoscutu onoratiloru musterii si onor. publicu, ca si-au asortatu

Magazinulu de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tomna si de érna din fabricele interiore si esteriore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tomna dela 25 fl. in susu.

Cu tota stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—29

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 23 Decembre st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	68.95	Oblig. rurali ungare . . .	88.20
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	70.35	„ „ Banat-Timis. . .	87.—
Losurile din 1860 . . .	130.50	„ „ transilvane. . .	84.60
Actiunile bancai nation.	838.—	„ „ croato-slav. . .	89.—
„ instit. de creditu . . .	290.—	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni.	116.80	Galbini imperatesci . . .	5.55
		Napoleond'ori	9.31 1/2
		Marci 100 imp. germ. . .	57.70

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.